

Forsamlingshuse i Herringløse

Egnshistorisk Nyt nr. 1 – 1999 – udgivet af Egnshistorisk Forening i Gundsø

Forsamlingshuse i Herringløse

Et egentligt forsamlingshus, som er blevet bygget og har været benyttet udelukkende til dette formål, kan vi ikke prale af i Herringløse. Hvad vi derimod har, er et par bygninger, som med sikkerhed adskillige gange har huset byens borgere, når disse forsamledes enten til sang, foredrag, højtidsfester og lign. Det er Ejnar og Inger Jensen samt købmand Claus Christensen, der selv har været med ved festlighederne h.h.v. har fået fortalt historien, som er mine gode kilder.

Spørger vi de ældre beboere i dag, hvor man mødtes til sådanne arrangementer, siger de alle med én mund: ”det var da hos Hansoline”.

Huset med dette ejendommelige navn, er den gamle forskole i byen, der blev bevilget og bygget i 1908-09. Der havde længe været akut behov for tag over hovedet til 47 af de mindste børn i byen, som var tilskrevet til lidt begynder ABC hos en privat forskole-’lærerinde’. Man kan nemt forestille sig, at hendes private rammer har været ved at sprænges.

Sognerådet købte derfor en byggegrund på to skæpper land ved siden af Købmanden midt i byen, som det fik for den rørende sum af 1200 kr. Der afholdtes licitation på byggeriet, og arbejdet blev overdraget til lavestbydende, som var Herringløses tømrermester Ole ’Nilen’ med 7.000 kr. Samme vinter måtte der tillægsbevilling til, for forsatsvinduer var påkrævede. Og allerede året efter måtte der store reparationer til både på skolen og privaten i den anden ende. Og der måtte laves en aftømningsbrønd i kælderen, da grunden var meget fugtig.

Men på trods af disse startvanskeligheder, så fik byen en velfungerende forskole, der virkede som sådan i 40 år.

’Hansoline, den tidligere forskole på Herringløse Bygade.

Ud mod gaden var der tidligere et blændet vindue ved skolestuen og et vindue ind til privaten. Huset var i røde sten. De kæmpestore vinduer i vestgavlen ind til klasseværelset sidder der endnu. I haven var der skolegård, og der var lokummer op mod hækken til købmandens have (de nuværende rækkehuse).

I forskolehuset blev der somme tider afholdt fester, som enten Idrætsforeningen eller Skytteforeningen stod for.

Idrætsforeningen var blevet stiftet her i 1944 med købmand Poul Simonsen fra den gl. købmandsbutik som formand. Som medlemmer kunne alle ’uberygtede’ personer optages. Ud over idrætsaktiviteter arrangerede Idrætsforeningen foredrags- og film-aftener, fester med dans til levende musik, dilleantteater, ringridning m.v.

Det første år var der fx. Julefesten, som holdtes i forskolen med fælles kaffebord, hvor 95 (!) personer havde tilmeldt sig. Pastor Munk fra Ågerup talte smukt og muntert om julefesten og sporten. Derefter fortsatte man med at afsynge hjemmelavede sange, og der afholdtes lotteri. Efter kaffebordet var der dans til kl. 24, hvor både gamle og unge dansede ’swing’ af hjertens lyst eller forfriskede sig i forskolelærerinde Rasmussens køkken med en sludder over den rationerede 1 pilsner eller 1 sodavand pr.

Forsamlingshuse i Herringløse

Egnshistorisk Nyt nr. 1 – 1999 – udgivet af Egnshistorisk Forening i Gundsø

person. Festen afsluttedes med at alle sang 'altid frejdig'.

I huset blev der ved andre lejligheder spillet præmie-whist og afholdt bankospil. For børnene blev der holdt juletræsfest.

Når her skulle holdes julefester, samlede byens husmødre ind til juletræ, og lavede cacao til alle ungerne i en mælkejunge. Der var desuden indkøbt en julegave til hvert af børnene, gerne fra købmand Simonsens legetøjssortiment.

Præsten, Bonnevie, var også med til højtidsfesten, og når han var gået hjem, så spillede der kort.

Forskolehuset kom senere til i folkemunde at hedde 'Hansoline'. To søskende, Hans og Oline, boede her en overgang. Det var bror og søster til Knud Larsen fra Lindegården.

Før folkeskolen blev bygget, var der ikke noget fælleshus til sådanne arrangementer. Der var dog et privat hjem på Strædet, det nuværende Korsvær, der var åbent for byens 'sangforening'.

'Hotel Phønix' i aftensolen. Det var lidt længere henne ad Strædet på højre side man fik en lille én til halsen efter aftenens fællessang.

Slagter Vilhelm har i sin tid fortalt købmands-Claus, at i hans ungdom i starten af århundredet, var der juletræsfest her, og

der holdt en sangforening til i huset. Når man havde samledes til sangaftener, gik man bagefter over i et husmandshus i haven bag købmandsbutikken (over for Oldhøjgård) hos Børstenbinderen og fik 'tekneiter', det var te med brændevin i. Børstenbinderen var glad for en lille én til halsen.

Også dette hus har et ejendommeligt navn. Det kommer af, at der somme tider var blevet underholdt med musik i huset – sikkert harmonikaspil. Derfor, og måske med den 'tekneite'-elskende forsamling in mente, blev det i folkemunde kaldt "Hotel Phønix". Opkaldt efter et berygtet udskænkingssted i København.

Huset har senere (fra 1917) tilhørt Christen Alfred Nielsen, det store tømrefirmas ophavsmand. Tømremesteren solgte det til fragtmand Adolf Andreas Jensen. Fragtmanden kørte bl.a. mælkejunger til København hver morgen. Så tog han imod bestillinger fra folk, der skulle have noget med derind eller med tilbage. Det var forøvrigt Ejnar Jensens far.

Ulla Bech